

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Incze András Péter ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe) I. rendű, dr. Incze András Péter ügyvéd (címe) és Szentpályné dr. Kádas Katalin jogtanácsos által képviselt II.rendű felperes neve (II. rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek, dr. Simits Iván ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. június 20. napján meghozott, 27.P.22.617/2007/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 5. és 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és a felperesek keresetét teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek további 6.000 (hatezer) forint elsőfokú és 6.000 (hatezer) forint másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra további 7.000 (hétézer) forint kereseti és 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket. Az alperes által szerkesztett lapot kiadó ... illetékfizetési kötelezettségét mellőzi.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének részben helyt adva ítéletével kötelezte az alperest, hogy az általa szerkesztett ... című napilap ...-i számában „...” címmel, „...” alcímmel megjelent cikkkel azonos helyen és betűszedéssel az ítélet jogerőre emelkedésétől számított nyolc napon belül tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás

Lapunk ...-i számában „...” címmel, valamint „...” alcímmel megjelent írásunkban valótlanul állítottuk, hogy aki keres, az sem talál működő buszgyárat az ... telepén - ugyanis buszgyártási, buszkarbantartási tevékenység folyik a telepen az ... saját cégein, illetve bérgyártó cégek útján, továbbá valótlan az az állítás, hogy az ... fényezőcsarnokát a közelmúltban lecserélték - ugyanis az a helyén van, fejlesztési beruházások is történtek ezen üzemrészről illetően, továbbá azt a való tény, hogy buszgyártással kapcsolatos építésügyi eljárás nincs az önkormányzatnál folyamatban abban a hamis színben tüntettük fel, mintha nem folyna fejlesztési, buszgyártási tevékenység a telepen, holott új busztípusok gyártására irányuló engedélyezési eljárást is kezdeményezett az ... tulajdonosai (így a felperesek) érdekeltiségébe tartozó cég, az ennek elbírálására jogosult közlekedési hatóságnál.”

Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította, és egyetemlegesen kötelezte őket arra, hogy külön felhívásra fizessenek meg a Magyar Államnak 14.000 forint eljárási illetéket és az alperesnek 15 napon belül 10.000 forint perköltséget, az alperest pedig, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 7.000 forint eljárási illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette a Pp. 342. §-ának (1) bekezdését, 343. §-ának (3) bekezdését, a Ptk. 79. §-ában, valamint Pp. 164. § (1) bekezdésében és a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat, továbbá a Legfelsőbb Bíróság sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó PK 12. és 15. számú állásfoglalásait.

Rögzítette, hogy az alperesnek azt kellett bizonyítani, hogy a keresettel sérelmezett állításai valósak, vagy nem tüntetnek fel való tényeket hamis színben, illetve olyan vélemények, amelyek sajtó-helyreigazítás tárgyát nem képezhetik, a felpereseket pedig annak bizonyítása terhelte, hogy a ...i telepen buszgyártás folyik, a fejlesztési központ és a fényezőcsarnok működik, a telepen fejlesztések és beruházások történtek. Megállapította, hogy a felek csak részben tettek eleget bizonyítási kötelezettségüknek.

A „padlót fogott, padlót fog az ...”; „...”; „a buszgyárban megállt az idő”; „mi szívta ki az erőt ...ból”; „a buszgyártás romjai” kifejezésekkel kapcsolatban kifejtette, hogy azok a szabad véleménynyilvánítás körében tett megállapítások, kritikák, a szerző értékítéletét fejezik ki. E vélemények alkotmányos védelemben részesülnek és sajtó-helyreigazítás alapjául nem szolgálhatnak.

Elutasította az új üzemek és a fejlesztéstechnológiai központ hiányával kapcsolatos helyreigazítási kérelmeket is, mivel a felperesek a csatolt fényképekkel és beruházási kimutatásokkal azok létét nem tudták bizonyítani.

Nem látta megalapozottnak a felperesek azon kereseti kérelmét sem, hogy a szerző a cégforma váltásra vonatkozó kijelentésével való tényeket hamis színben tüntetett fel, mivel álláspontja szerint ez - a kijelentés gunyoros éle ellenére - a szöveg tartalmi elemzéséből nem olvasható ki.

A felperesek által csatolt kimutatások és buszgyártási folyamatokat ábrázoló fényképfelvételek alapján ugyanakkor megállapította, hogy valótlan az a tényállítás, miszerint aki keres, az sem talál működő buszgyárat a ...i telepen, ezért e kérelem vonatkozásában elrendelte a helyreigazítást.

Megalapozottnak találta a felpereseknek a fényezőcsarnok leszerelésére vonatkozó kérelmét is, mert az általuk csatolt fényképeken szereplő fényezőcsarnok júniusi állapota arra utal, hogy azt nem szerelték le a cikk megírását megelőzően, sőt a felvételek azt támasztják alá, hogy a csarnokban fejlesztések is történtek.

Megállapította, hogy a szerző azt a való tény, miszerint nem indult olyan építésügyi eljárás, amely során buszgyártással kapcsolatos épület-átalakítási engedélyt kértek a felperesek, abban a hamis színben tüntetette fel, mintha erre azért nem került volna sor, mert nem történnek buszgyártással kapcsolatos fejlesztések a telepen. A valóság ezzel szemben az, hogy a telephez kötődően zajlik fejlesztési tevékenység, ezt igazolja, hogy egy felperesi érdekkörben tevékenykedő cég új busztípus gyártáshoz kapott bizonyítványt, ezért ezt a kijelentést is helyreigazította.

Összegezte, hogy a felperesek által rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alapján azokat a kérelmeket találta megalapozottnak, amelyek azt sérelmezték, hogy a telepen egyáltalán ne folyna felperesi érdekkörben buszgyártással kapcsolatos tevékenység, nem voltak alaposak ugyanakkor azok a kérelmek, amelyek a felperesi beruházási tevékenység, szerepvállalás alperes általi értékelését kifogásolták, mivel ezek a szabad véleménynyilvánítás körébe tartoznak.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott a pernyertesség-pervesztesség arányára tekintettel azzal, hogy a kétharmadrészt pervesztes felperesek egyetemleges kötelezését tartotta indokoltnak, mert a cikk állításai többségében mindkét felperesre vonatkoztak.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak megváltoztatását és a kereseti kérelem elutasítását. Kifejtette, hogy az ítélet jogszabálysértő, mivel önmagában is ellentmondásos, az elsőfokú bíróság a köztudomású tényeket nem vette figyelembe és a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem okszerűen mérlegelte.

A működő buszgyárra vonatkozó kereseti kérelem körében előadta, hogy a perbeli cikk egyértelműen azt állította, hogy a ...i telepen az... tulajdonában nincsen működő buszgyár. Az értelmező szótár alapján ismertette a gyár fogalmát és rámutatott, hogy a buszgyártás nem azonos a különböző részegységek, alkatrészek

gyártásával, illetve a karbantartással, javítással, átalakítással. E körben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalására.

Kifejtette, hogy a sérelmezett sajtóközlemény az I. rendű felperest azon korábbi ígéretével szembesítette, miszerint évi 200-400 busz gyártására alkalmas gyártókapacitást hoz létre és kizárólag azt vizsgálta, hogy létrejött-e az általa ígért buszgyártó kapacitás. Álláspontja szerint köztudomású tény, hogy évi 200-400 busz előállítására alkalmas buszgyártás kizárólag futószalagon történő sorozatgyártásban képzelhető el, a felperesek által csatolt dátum nélküli fényképek azonban a buszgyártást nem bizonyították, legfeljebb részegységek gyártását, valamint javítást, ami viszont nem tekinthető buszgyártásnak. E körben utalt arra, hogy a TEAOR is különbséget tesz a buszgyártás és a buszgyártással kapcsolatos tevékenységek között.

Hangsúlyozta azt is, hogy a cikk kizárólag a II. rendű felperes tevékenységével foglalkozott, ezért közömbös, hogy a telep csarnokait bérlő más gazdasági társaságok milyen tevékenységet végeznek, hány embert foglalkoztatnak.

Hivatkozott a II. rendű felperes ügyvezetőjének azon nyilatkozatára, miszerint semminemű sajtó érdeklődésére számot tartó tevékenységről nem tud beszámolni, holott nyilvánvaló, hogy a buszgyártás beindulása hírértékkel bír.

A bizonyítékok értékelése körében kifejtette, hogy a felperesek által csatolt fényképfelvételekből nem derül ki készítésük időpontja, azok azonban egyébként is alkalmatlanok a buszgyártás igazolására, mivel a képeken Volvo buszok láthatók, az pedig köztudomású, hogy az ... soha nem gyártott Volvo buszokat.

Álláspontja szerint a felperesek által csatolt 2006-2007. évre vonatkozó termelési kimutatások sem vehetők bizonyítékként figyelembe, mivel egyrészt nincsenek szabályszerűen aláírva, másrészt aláíróként nem is a II. rendű felperes ügyvezetője szerepel, ezért e vonatkozásban a II. rendű felperes részéről felmerül a rosszhiszemű pervitel kérdése. A kimutatások tartalmát is kifogásolta, mivel köztudomású, hogy az ... soha nem gyártott Mercedes, Ford, Iveco és egyéb típusú buszokat, e típusokat illetően legfeljebb összeszerelési tevékenységet végezhet, ami viszont nem tekinthető buszgyártásnak. Az állagmegóvó munkákról csatolt felperesi kimutatást nem tartotta jelen perben relevánsnak, mivel a cikk ezzel a kérdéssel egyáltalán nem foglalkozott.

Álláspontja szerint a Nemzeti Közlekedési Hatóság által kiadott típusbizonyítvány szintén nem értékelhető bizonyítékként, mivel egyrészt a perbeli cikk megjelenését követően született, másrészt nem a II. rendű felperes nevére szól, harmadrészt pedig egy darab prototípus busz előállítása nem buszgyártás.

A fényezőcsarnokról csatolt felperesi fényképeket is vitatta, mivel azok is a cikk megjelenését követően készültek és hiába is van berendezve a csarnok, az egyértelműen megállapítható, hogy ott festési, fényezési tevékenység nem folyik.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a helyszíni szemle tartására irányuló bizonyítási indítványát mellőzte, a helyszíni szemlét a másodfokú eljárásban is indítványozta.

A felperesek az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték és hangsúlyozták, hogy az I. rendű felperes nem évi 200-400 darab busz gyártását ígérte, hanem erre alkalmas gyártókapacitás létrehozását, ennek megtörténtét pedig az elsőfokú eljárásban igazolták. Kiemelték, hogy a felperesek érdekeltségi körébe tartozó cégek a ...i telepen buszgyártási tevékenységet végeznek.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően csupán a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálhatta felül.

Ebben a körben eljárva a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését alaposnak találta a következők miatt.

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény szerint mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét érintő kérdésekben, ugyanakkor a sajtót a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás kötelezettsége is terheli, amely nem sértheti más személyhez fűződő jogát.

A Ptk. 79. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről a sajtószerv valótlan tényt közöl, híresztel, vagy való tényeket hamis színben tüntet fel, akkor az érintett követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan, illetve mely tényeket tüntet fel hamis színben, továbbá melyek a való tények.

A valótlan sajtóközleménnyel szembeni védelem független a sajtószerv vétlenségétől és a kifogásolt közlemény valóságtartalmáért a sajtószervet objektív felelősség terheli.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelölésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra.

A sajtó-helyreigazítási eljárás során a sajtószerv bizonyítási kötelezettsége tehát a tényállítások valóságtartalmára terjed ki, a bírósági gyakorlat ugyanakkor következetes abban, hogy nemleges bizonyításra egyik felet sem lehet kötelezni. Az elsőfokú bíróság erre tekintettel helyesen állapította meg, hogy a felpereseknek kellett bizonyítani a buszgyár és a fényezőcsarnok működését, az új üzemek és a technológia központ létrehozását, illetve a fejlesztéseket, azonban a felperesek által csatolt bizonyítékokat tévesen értékelte és azokból helytelen jogi következtetést vont le.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az I. rendű felperes 2006. februárjában tett azon nyilatkozatából, miszerint a ...i telepen évi 200-400 darab busz gyártására alkalmas gyártókapacitást hoz létre, az átlagolvasó arra következtethetett, hogy az ... buszok gyártása újraindul. A működő buszgyártásra vonatkozó kitélt ezért ennek a nyilatkozatnak a fényében kellett megvizsgálni.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy valós az az állítás, miszerint aki keres, az sem talál működő buszgyárat a ...i telepen. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalására figyelemmel a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján, az átlagolvasó szempontjából vizsgálendő, hogy mit kell buszgyártás alatt érteni. Helyes az alperes azon hivatkozása, hogy a felújítási, karbantartási és bedolgozási tevékenység nem tekinthető buszgyártásnak. A felperesek által csatolt fényképfelvételek ugyanakkor még egy laikus számára is egyértelműen alátámasztják, hogy a telepen nem buszgyártás folyik, hanem legfeljebb javítási és összeszerelési tevékenységet végeznek. A felperesek által csatolt fényképek a másodfokú bíróság álláspontja szerint közel állnak a rosszhiszemű pervitelhez, ugyanis azokon felismerhetően ugyanaz a pár személy látható, akik - figyelemmel arra, hogy a gyártás jelentős számú dolgozó összehangolt munkáját igényli - nyilvánvalóan nem gyártási tevékenységet végeznek, valamint az is egyértelmű, hogy a képeken nem ..., hanem Volvo típusú buszok szerepelnek. Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla e körben az alperes által csatolt felvételeket tekintette hitelesnek, amelyek igazolták, hogyan nézett ki a korábban ténylegesen működő gyár és ezzel szemben milyenek voltak a cikk megírásakor állapotok.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fényezőcsarnok leszerelésére vonatkozó kijelentés sem tekinthető valótlan állításnak, ugyanis még a felperesek által csatolt, ...-én - tehát a cikk megjelenését követően - készült felvételek is egy szerszámok nélküli, üres csarnokot ábrázolnak. Ezért e körben sincs helyreigazításnak helye. A másodfokú bíróság csak megjegyzi, hogy egyébként is téves a helyreigazító közlemény azon szövegezése, hogy az ... fényezőcsarnokát „lecserélték”, annak ellenére, hogy még a felperes sem kifogásolta a közlemény tartalmát.

Tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre is, miszerint az építésügyi eljárás hiányát az alperes abban a hamis színben tüntette fel, hogy nem folyik fejlesztési, buszgyártási tevékenység a telepen. Az önkormányzatnál folyamatban levő építésügyi engedélyezési eljárás hiánya semmilyen módon nem hozható összefüggésbe egy busz prototípusának típusbizonyítványára vonatkozó határozattal, különösen azért nem, mert egyrészt a bizonyítványt nem is a II. rendű felperes részére adták, hanem a felperesek érdekeltségi körébe tartozó másik gazdasági társaságnak, amelyet viszont a cikk nem érintett, másrészt a határozat a cikk megírását követően keletkezett, ráadásul a cikk az önkormányzat hatáskörébe tartozó építésügyi engedélyezési eljáráshoz kötött tevékenységet kifogásolta.

Az alperesi cikk valóságtartalmát a rendelkezésre álló bizonyítékok az alperes által indítványozott helyszíni szemle tartása nélkül is alátámasztották, ezért további bizonyítás elrendelésének nem volt alapja. A rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló mérlegelése alapján - figyelemmel a cikk sérelmezett közléseire - megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul rendelte el e három kijelentés vonatkozásában a helyreigazítást. Az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakra tekintettel csak megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy sajtó-

helyreigazítási eljárásban a bíróságnak minden esetben csak azt kell vizsgálnia, hogy a sérelmezett közlemény tartalmaz-e valótlan tényállítást vagy kelt-e hamis látszatot, a sajtó-helyreigazítási eljárásban alkalmazandó speciális szabályok szerint annak nincs értékelhető jelentősége, hogy a kifogásolt kijelentés sértő-e vagy sem, ezért ennek vizsgálata szükségtelen.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és a felperesek keresetét teljes egészében elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült költségről, a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltakra. Az ügyvédi munkadíj az áfa összegét is tartalmazza.

Budapest, 2007. november 6.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő